

ZAGROŻENIA ORAZ REKOMENDACJE I WNIOSKI

ID 1842

Kotarz – 3b

Tabela zagrożeń dla krajobrazu priorytetowego

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia	Kod zagrożenia i rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (pkt.)
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.7. Erozja gleb	III Zarządzanie środowiskiem IV.2 Brak zabiegów ochronnych VI. Społeczno-kulturowe	W	6
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.9. Likwidacja osobliwych form rzeźby terenu (skarp, ostańców skalnych, wąwozów, meandrów, wydm itp.)	VI.1-2 Turystyka, sport i rekreacja III.4 Leśnictwo VI. Społeczno-kulturowe	W	5
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.1. Osuszanie torfowisk i bagien oraz likwidacja ich naturalnej szaty roślinnej	III.2 Gospodarka wodna III.4 Gospodarka leśna	W	9
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2. Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	I. Gospodarka przestrzenna III. Zarządzanie środowiskiem	W	6

		IV.2 Brak zabiegów ochronnych VI. Społeczno-kulturowe		
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.3. Naturalna i przyspieszona przez działalność człowieka sukcesja zbiorowisk zaroślowych i leśnych na naturalne i półnaturalne zbiorowiska nieleśne	IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze	W	9
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.4. Likwidacja drobnoskalowych siedlisk i ekosystemów nieleśnych	III.1.1 Intensyfikacja rolnictwa III.1.5 Chemizacja i mechanizacja rolnictwa III.4 Gospodarka leśna IV.1 Naturalne procesy przyrodnicze VI. Społeczno-kulturowe	W	9
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.2. Rozdrobnienie struktury przestrzennej (fragmentacja) i geometryzacja naturalnych i półnaturalnych ekosystemów	I Gospodarka przestrzenna II Branżowe III Zarządzanie środowiskiem VI. Społeczno-kulturowe	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.1. Zaburzanie struktury miejskich i wiejskich zabytkowych układów przestrzennych przez nowe inwestycje	I.1 Budownictwo	W	6
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.1. Osadnictwo	B.1.2. Degradująca styl krajobrazu adaptacja lub modernizacja układów osadniczych wiejskich i miejskich, w tym osiedli robotniczych (tzw. osiedli patronackich)	I.5 Planowanie przestrzenne IV.2 Brak zabiegów ochronnych	W	6
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego	B.1.3. Niszczenie dziedzictwa archeologicznego	VI Społeczno-kulturowe	W	2

B.1. Osadnictwo				
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.1. Brak należytej ochrony i konserwacji zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych	IV.2 Brak zabiegów ochronnych	W	5
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.2. Architektura	B.2.3. Zanik cech architektury regionalnej; unifikacja materiałów i form architektury wiejskiej i miejskiej oraz jej bezpośredniego kontekstu krajobrazowego (ogrodzenia, podjazdy, zieleń)	I.5 Planowanie przestrzenne IV.2 Brak zabiegów ochronnych	W	9
B. Zagrożenia dziedzictwa kulturowego B.3. Obszary rolnicze	B.3.1. Zanikanie tradycyjnych upraw charakterystycznych dla określonych regionów	III.1.2 Zaniechanie rolnictwa	W	9
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.3. Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	I.5.1 Brak planowania krajobrazu	W,Z	5
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.4. Chaos przestrzenny i wizualny wywołany przez reklamy, szczególnie w przestrzeniach publicznych i wzdłuż pasa dróg	VI.4 Niska kultura estetyczna i świadomość krajobrazowa	W	5
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.3. Tożsamość miejsca	C.3.2. Zanik swojskości krajobrazu – zanikanie związków przynależności i przywiązania	VI. Społeczno-kulturowe	W	9
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.2. Zanieczyszczenie powietrza	II.1.2 Ciepłownictwo	W	6
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3. Zanieczyszczenie wód	II.4 Gospodarka komunalna III.2 Gospodarka wodna	W	5
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.1. Zanieczyszczenie terenu odpadami	II.4 Gospodarka komunalna	W	5

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania środowiska abiotycznego

1. Ochrona przed uruchomieniem ruchów masowych oraz procesów erozyjnych podczas prowadzenia prac budowlanych i urządzeńowych w krajobrazie oraz zagospodarowania turystycznego, poprzez stosowanie adekwatnych do występujących uwarunkowań metod technicznych lub przyrodniczych.
2. Niedopuszczanie do stwarzającego zagrożenie erozyjne przekształcania zadrzewień lub łąk i pastwisk na inne formy użytkowania.
3. Uwzględnianie ochrony przed erozją przy wyznaczaniu i eksploatacji szlaków zrywkowych w lasach.
4. Zachowanie i właściwe wyeksponowanie osobliwych form rzeźby terenu i budowy geologicznej, w tym w uzasadnionych przypadkach selektywna wycinka drzew i krzewów w obrębie ich przedpola widokowego.
5. Ograniczenie odpływu wód metodami naturalnymi, a gdzie jest to uzasadnione również technicznymi, celem zwiększenia wodnej retencji krajobrazowej, z uwzględnieniem konieczności ochrony innych walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
6. Ochrona źródeł.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie ochrony i kształtowania ekosystemów, ich zespołów oraz struktury ekologicznej krajobrazu

7. Właściwe kształtowanie gospodarki leśnej, uwzględniające: walory przyrodnicze i krajobrazowe lasów, a w szczególności ochronę siedlisk przyrodniczych chronionych, stanowisk i siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, prymat funkcji ochronnych nad gospodarczymi, dostosowanie składów gatunkowych drzewostanów do warunków siedliskowych, zwiększanie wieku lasów oraz zasobów martwego drewna, preferowanie odnowień naturalnych i rębni o niskiej intensywności.
8. Przeciwdziałanie procesom osuszania terenów podmokłych; przywracanie warunków hydrologicznych odpowiednich do naturalnego procesu odtworzenia się młak, wysięków, zabagnień i torfowisk oraz charakterystycznej dla nich roślinności.
9. Przeciwdziałanie naturalnej lub przyspieszonej przez człowieka sukcesji ekologicznej zbiorowisk nieleśnych w tym przeciwdziałanie zarastaniu łąk górskich, muraw naskalnych, oraz nieleśnych obszarów podmokłych.
10. Ograniczanie intensywności mechanizacji gospodarki leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb.
11. Ekstensywne użytkowanie istniejących łąk i pastwisk, przywracanie do ekstensywnego użytkowania dawnych łąk i pastwisk, które ulegają przekształceniom w kierunku zbiorowisk leśnych.
12. Zwiększanie udziału starodrzewi w ekosystemach leśnych w ramach prowadzonej zrównoważonej gospodarki leśnej.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie osadnictwa, architektury, kompozycji, ładu przestrzennego oraz walorów estetycznych

13. Uwzględnienie w nowo sporządzanych aktach planowania przestrzennego, dokumentach strategicznych i programowych oraz w decyzjach administracyjnych potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, kulturowych i fizjonomicznych, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu.
14. Zmiany w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów i zasadach ich zagospodarowania zgodnie z gminnymi aktami planowania przestrzennego gminy Rajcza i Ujsoty.
15. Realizacja nowej zabudowy na terenach zainwestowanych i wyznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz obszarze uzupełnień zabudowy w planach ogólnych.

16. W przypadku konieczności rozbudowy schronisk oraz innych obiektów turystycznych na Wielkiej Raczy i Szczytkówka, dostosowanie nowych obiektów do stylu i materiałów stosowanych w obiektach istniejących.
17. Zastosowanie w zabudowie standardów architektoniczno-urbanistycznych nawiązujących do tradycyjnych form architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, zieleń przydomowa).
18. Ochrona istniejących i odtwarzanie zdegradowanych obszarów tradycyjnej gospodarki łąkowo-pastwiskowej na polanach górskich.
19. Ochrona w procesach planowania i zagospodarowania przestrzennego elementów stylu krajobrazu rodzimego, w szczególności w zakresie cech układów osadniczych, charakteru krajobrazów otwartych oraz elementów i obszarów o charakterze zabytkowym.
20. Ochrona i konserwacja zabytkowych obiektów i zespołów architektonicznych, w tym osiedli samotniczych z obiektami tradycyjnej zabudowy o zachowanych cechach regionalnych, obiektów związanych z tradycją wypasu zwierząt, zabytkowego schroniska na Wielkiej Raczy; przeciwdziałanie w szczególności wprowadzaniu materiałów, rozwiązań i obiektów degradujących ich wyraz stylistyczny.
21. Wprowadzanie do gminnej ewidencji zabytków obiektów i zespołów przestrzennych mających cechy zabytkowe, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów architektury regionalnej.
22. Wprowadzanie do ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej, w tym stref ochrony ekspozycji krajobrazowej chroniącej dominanty naturalne i historyczno-kulturowe, obiektów zabytkowych z gminnej ewidencji zabytków oraz odpowiednich zapisów chroniących zabytki i układy w warunkach racjonalnego zagospodarowania.
23. Nielokalizowanie antropogenicznych dominant krajobrazowych, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wielkokubaturowych, wysokościowych lub wielkoobszarowych, w tym farm wiatrowych i fotowoltaicznych.
24. Ochrona walorów fizjonomicznych krajobrazu: punktów i ciągów widokowych oraz powiązanych z nimi cennych fizjonomicznie elementów ekspozycji biernej, w tym opisanych w charakterystyce krajobrazu i wskazanych na załączniku kartograficznym.
25. Nieumieszczanie tablic i urządzeń reklamowych.
26. Ochrona i propagowanie niematerialnego dziedzictwa kulturowego typowego dla obszarów leśnych Beskidów, z charakterystycznymi górskimi osadami i polanami łąkowo-pastwiskowymi.

Rekomendacje i wnioski przeciwdziałające zagrożeniom w zakresie warunków akustycznych, sanitarnych, zapachowych i innych

27. Ochrona i tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków, stałych i okresowych zbiorników wodnych, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności o szerokości co najmniej 5 m, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania.
28. Usuwanie nielegalnych składowisk i wysypisk odpadów, przeciwdziałanie możliwości dostępu do terenów nielegalnych wysypisk odpadów, a także właściwa rekultywacja terenów składowania odpadów i po uprzątnięciu odpadów.
29. Ograniczanie niskiej emisji zanieczyszczeń atmosfery poprzez wymianę lub modernizację źródeł ciepła na bezemisyjne lub co najmniej niskoemisyjne.
30. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków.